

Datum
2019-05-23
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2019-557

Yttrande

Till
Miljö- och
energidepartementet

Remiss från Miljö- och energidepartementet om Agenda 2030- delegationens slutbetänkande: Världens utmaning - världens möjlighet (SOU 2019:13) M2019/00661/S

Sammanfattning

Malmö stad välkomnar den breda omvärldsanalysen för hållbar utveckling och uppskattar att kommunernas ansvar, roll och mandat som centrala aktörer för Sveriges genomförande av utvecklingsagendan lyfts fram.

Malmö stad vill särskilt understryka betydelsen av betänkandets allra tydligaste anmodan, att Agenda 2030 måste integreras i ordinarie processer. Malmö stad betonar därtill vikten av samordning och tillitsbaserad styrning samt ett engagerat ledarskap som agerar långsiktigt, sektorsöverskridande och flexibelt i genomförandet av Agenda 2030. Malmö stad betonar även vikten av kunskapsallianser, lärande organisationer och tvärgående samverkansperspektiv. Till exempel ser Malmö stad att ett jämlikhets-, jämställdhets- och mänskliga rättigheter-perspektiv bör genomsyra samtliga åtgärdsförslag för att inte lämna någon utanför i Sveriges arbete med de Globala målen.

Malmö stad vill framhålla att det saknas en viktig beskrivning av *mål 11 Hållbara städer och samhällen* som en betydelsefull beståndsdel i utvecklingsarbetet och att *kulturens roll* och bidrag i hållbar utveckling helt saknas i betänkandet. Angående de *sociala dimensionerna* av Agenda 2030 vill Malmö stad understryka att det krävs ett fortsatt arbetet med att definiera frågorna och bryta ner delmålen i praktiken. Malmö stad har även synpunkter på *genomförandets tempo* (och därmed ambitionsnivå) i och med den i betänkandet förslagna frekvensen av Agenda 2030-forum, samt en argumentation kring vilka roller den föreslagna *Agenda 2030-kommittén* bör utgöras av.

Sammantaget är Malmö stad positiv till en stor del av betänkandets slutsatser. Samtidigt anser Malmö stad att några viktiga beståndsdelar saknas i betänkandet samt att en rad förtydliganden är nödvändiga redan på ett tidigt stadium för ett lyckat genomförande av Agenda 2030 i Sverige. Samtliga synpunkter och föreslagna tillägg med tillhörande argumentation och bakgrund framgår i sin helhet i yttrandet nedan.

Yttrande

Inledning

Malmö stad vill tacka för möjligheten att inkomma med remissvar till betänkande av Agenda 2030-delegationen för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Kommuner är centrala aktörer i genomförandet av Agenda 2030 och det är angeläget att lyfta fram kommunernas roll, ansvar och mandat eftersom stora delar av agendan omsätts i praktisk handling på lokal nivå.

Malmö stad har en lång tradition av att arbeta med hållbarhet och hållbar utveckling, inte minst genom Agenda 21 och Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö. Malmö stad var den första kommun i Sverige som antog Agenda 2030 för en hållbar utveckling genom att skriva under *A Declaration of Cities' Commitment to the 2030 Sustainable Development Agenda* i september 2015. Malmö stad har därmed åtagit sig att senast år 2020 ha utvecklat en integrerad och holistisk strategi för att uppnå de 17 Globala målen – en lokal Agenda 2030. Detta gör Malmö stad genom att integrera de Globala målen i stadens målstyrning och budget för 2020.

Slutbetänkandets övergripande förslag och bedömningar

Malmö stad välkomnar den breda omvärldsanalysen för hållbar utveckling och uppskattar att kommunernas roll som centrala aktörer för Sveriges genomförande av utvecklingsagendan lyfts fram. Malmö stad välkomnar särskilt betänkandets kapitel om den lokala nivån, kommuners ansvar, roll och mandat.

Att Sverige ska vara aktivt och ledande inom hållbarhet och i genomförandet av Agenda 2030 nationellt sett är även viktigt för att kunna driva en global hållbar utvecklingsagenda. Betänkandet tillsammans med de tidigare delrapporterna ger en uppdaterad översikt av Sveriges pågående arbete samt möjligheter och utmaningar med Agenda 2030 för en hållbar utveckling.

Malmö stads remissvar följer slutbetänkandets kapitelindelning nedan, med synpunkter på kapitel 2–10 samt 13–15.

2. Delegationens uppdrag och genomförande

Malmö stad ser positivt på de två perspektiven som lyfts fram. De två perspektiven om styrning- och ledning samt samverkan, dialog och förankring med ett brett deltagande från samtliga av samhällets aktörer är viktiga och centrala delar i genomförandet av Agenda 2030 på lokal nivå. Malmö stad betonar även vikten av kunskapsallianser och att aktörer på alla nivåer bör vara lärande organisationer och ha ett sektorsöverskridande samverkansperspektiv, som framkommer i Malmökommissionens slutrapport.

3. Agenda 2030 och hållbar utveckling

Malmö stad vill understryka att det saknas en viktig beskrivning av mål 11 *Hållbara städer och samhällen* som en ny och betydelsefull beståndsdel i agendan. Mål 11 är riktad mot städer, kommuner och aktörer på lokal nivå och är en ny ansats inom utvecklingsagendan som bör

förtydligas i åtgärdsförslagen och generellt i Sveriges genomförande av Agenda 2030 för en hållbar utveckling. Mål 11 *Hållbara städer och samhällen* är ett viktigt globalt mål i arbetet med hållbar utveckling. Det ställer nya krav på städer och kommuner i omställningsarbetet. Det innebär också att det måste finnas en tydlighet i vad städer behöver för att lösa utmaningar, exempelvis kopplade till bostadsbrist eller nationella definitioner av exempelvis fattigdom.

Malmö stad vill framhålla att när det gäller den sociala dimensionen och de sociala frågorna inom agendan (exempelvis mål 1.2, 3.5 och 10.3) krävs ett fortsatt arbetet med att definiera frågorna och bryta ner delmålen. Det är viktigt för en kommun att förstå hur mål inom det sociala området översätts i praktiken.

Malmö stad vill även framföra att kulturens roll i och bidrag till hållbar utveckling helt saknas i betänkandet och likaså ofta i diskursen och diskussionen i Sveriges arbete med Agenda 2030. Malmö stad ser att kulturens roll för Sveriges bidrag och genomförande av Agenda 2030 bör diskuteras, problematiseras och lyftas fram i det kommande arbetet med de 17 Globala målen.

3.2 Agendans beståndsdelar

Den politiska deklARATIONEN

Malmö stad vill betona vikten av att mänskliga rättigheter, barnets rättigheter, icke-diskriminering, jämlikhet och jämställdhet på ett tydligare sätt uppmärksammas i Sveriges arbete med Globala målen framöver. Dessa perspektiv måste genomsyra arbetet med agendan på ett systematiskt sätt - både som mål och medel för att uppnå målen - och inte enbart utifrån mål 5 och mål 10 i agendan.

I betänkandet står det exempelvis att mänskliga rättigheter är gemensamma prioriteringar och värderingar i deklARATIONEN, men som inte uttrycks direkt i målen. Mänskliga rättigheter finns dock inte med när det gäller behovet av att arbetet måste gå hand i hand med det offentliga skyldigheter i förhållande mänskliga rättigheter. Det är viktigt eftersom det finns gap i agendan i förhållande till redan gällande lagstiftning och juridiskt ramverk i Sverige och för att leva upp till höga ambitioner inom flera politikområden med riksdagsbundna mål.

4. Sveriges åtagande kräver handling

4.1 Sveriges omställning till ett modernt och hållbart välfärdssamhälle

Malmö stad tillstyrker vikten av en successiv omställning och att göra hållbar utveckling till ett övergripande mål för politiken. Sverige är ett av de länder som har bäst förutsättningar för att nå målen i Agenda 2030, men det krävs att kommunerna är med i det omställningsarbete som bör ske i ordinarie processer och integreras i den dagliga verksamheten – inte som ett sidoprojekt. Detta kräver samtidigt en beredskap i ordinarie verksamheter som inte finns idag och det behövs faciliterande funktioner och processer som stödjer redan existerande verksamheter. Det bör problematiseras *hur* detta genomförs med nya förändringsdelar och en

kraftsamling med utgångspunkt från tidigare arbete. Delegationen konstaterar att Sverige inte har råd att inte agera eller öka takten i arbetet för en hållbar utveckling. Lösningen är i enlighet med Malmö stads synsätt att redan existerade resurser bör användas och styras om mot hållbar utveckling. Det krävs även växelverkan mellan erfarenhetsbaserat och nytänkande för att utveckla arbetssätt som främjar Sveriges genomförande.

Att översätta de globala målen till en svensk kontext

Malmö stad ser att det krävs fortsatt analys för att identifiera synergier, målkonflikter eller suboptimeringar vad gäller att omsätta Globala målen till en svensk kontext och för den lokala nivån. I betänkandet framgår att Sveriges ambitioner inom flera politikområden är högre och riksdagsbundna mål mer ambitiösa än de som finns i delmålen i Agenda 2030. Den genomgång som gjorts visar att de riksdagsbundna målen i de flesta fall finns med i agendans delmål. Samtidigt inkluderar de riksdagsbundna målen enbart i liten utsträckning viktiga tvärgående perspektiv, där exempelvis arbetet med jämställdhet kräver metodik och systematik. För kommuner finns därför en utmaning i hur förvaltningar och kommunägda bolag ska förhålla sig till de riksdagsbundna målen och nationella mål i relation till Globala målen.

Vikten av ledarskap

Malmö stad betonar vikten av samordning och tillitsbaserad styrning samt ett engagerat ledarskap som agerar långsiktigt, sektorsöverskridande och flexibelt i genomförandet av Agenda 2030. Det krävs även goda analys- och beslutsunderlag för att stärka ledarskapet samt att ta tillvara på erfarenhet och kunskap från Sveriges långa tradition av hållbarhet som annars kan riskera att tappa fart. De två ledarskapsaspekterna som särskilt lyfts fram kan med fördel omsättas till lokal nivå: Det handlar dels om att beslutande politiker och tjänstepersoner har medvetenhet, kunskap och vilja och dels om att integrera Agenda 2030 som del av kommuners styrning av den ordinarie verksamheten.

Malmö stad vill även betona att det sker betydelsefulla aktiviteter i de så kallade "mellanrummen" i kommuner som bidrar till Agenda 2030. Ett tydligt exempel från Malmö stad är M21 - Malmö för det 21:a århundradet. Det är en gemensam satsning där Malmö stad tillsammans med näringsliv, akademi och idéburen sektor utvecklar en tankesmedja och testbäddar för urbana innovationer med Agenda 2030 som grund. År 2021 ska lösningarna presenteras i en bred, publik samhällsutställning.

Långsiktighet och generationsperspektivet – barn och unga som nyckelaktörer

Malmö stad vill understryka vikten av att inkludera ett barn- och ungdomsperspektiv i arbetet för hållbar utveckling och välkomnar att detta finns med i flera av åtgärdsförslagen. Unicef har identifierat att 48 av de 169 delmålen är direkt relevanta för att stärka barns rättigheter. Då barnkonventionen planeras bli svensk lag år 2020 behövs det undersökas hur barnkonventionen och Agenda 2030 kan förstärka och underlätta varandras genomföranden.

Malmö stad ser även att ett jämlikhets-, jämställdhets- och mänskliga rättigheter-perspektiv bör genomsyra samtliga åtgärdsförslag för att inte lämna någon utanför.

Hållbar utveckling på lokal och regional nivå

Malmö stad välkomnar beskrivningen av kommuner som en central aktör i genomförandet av Agenda 2030. Kommuner är huvudmän för de centrala delarna i Agenda 2030 genom sina kärnuppdrag inom t.ex. vård, skola och samhällsplanering som både är direkt och indirekt relaterade till specifika delmål i Agenda 2030.

4.2 Att använda kraften i ordinarie processer för handling

För att få bästa möjliga förutsättning för Sveriges genomförande av Agenda 2030 vill Malmö stad framhäva att arbetet behöver ske både inom alla politikområden och gemensamt mellan politikområdena, såväl på nationell, regional som lokal nivå.

Utveckla processer och strukturer

Malmö stad vill understryka betydelsen av betänkandets tydligaste och mest återuppreparande uppmaning om att Agenda 2030 ska integreras i ordinarie processer. För kommuner innebär det exempelvis förändringar i organisationsmodeller, beslutsstrukturer, ändringar av styrprocesser, som t.ex. hållbarhetsbudgetering eller att integrera Globala målen i budget och målstyrning. För att sådana förändringar ska kunna genomföras behöver kommuner stöd i omställningsarbetet (se nedan gällande handslag med SKL).

5. Riksdagen beslutar om mål och ramar**5.1 Riksdagsbundet mål för genomförandet av Agenda 2030**

Malmö stad välkomnar förslaget om att regeringen i en proposition till riksdagen bör föreslå ett riksdagsbundet mål för genomförandet av Agenda 2030. Ett riksdagsbundet mål ger långsiktighet och en bred parlamentarisk förankring. Det ger även kommuner en inriktning och utgångspunkt samt stödjer offentliga aktörer på lokal nivå i arbetet med att formulera konkreta mål för sina verksamheter. Detta har hittills saknats i Sveriges arbete. För att tydliggöra både regeringens, riksdagens och alla aktörers roller är ett riksdagsbundet mål därför en nödvändighet.

Plan för regeringens återrapporering

Malmö stad tillstyrker förslaget om att regeringen i en proposition till riksdagen även redogör för hur Sverige avser att återrapporera genomförandet till riksdagen och FN. Detta ger kommuner bättre möjligheter att bidra till återrapporering och genomförande.

5.2 Agenda 2030 i den statliga budgeten

Malmö stad välkomnar förslaget om att regeringen i en proposition till riksdagen åtar sig att redovisa en Agenda 2030-bilaga i budgetpropositionen, fr.o.m. budgetpropositionen för 2022. Malmö stad tillstyrker att bilagan bör innehålla en nulägesanalys utifrån SCB:s indikatorlista för uppföljning av Agenda 2030 och en samlad redovisning av regeringens arbete med Agenda

2030. En sådan bilaga ger en överblick och samlad redovisning över genomförandet av Agenda 2030 och kan skapa kontinuitet oavsett regeringskonstellation. Malmö stad ser att redovisningen kan – beroende på utformandet – lyfta fram både synergier och målkonflikter samt analysera de genomförandegap delegationen har konstaterat finns i Sveriges genomförandearbete. För kommuner kan en redovisning genom statsbudgeten ge offentlig förvaltning ramar och inriktning eftersom det även påverkar kommunernas verksamheter, samt inspirera kommuner att ta fram liknande redovisningar för det lokala arbetet med Agenda 2030. I det gemensamma utvecklingsarbetet för Agenda 2030 fyller redovisningar också en viktig roll gällande lärande och kompetenshöjning till involverande aktörer. Det är därför lämpligt att utforma en kontinuerlig process där redovisningar inte enbart reduceras till ett tillfälle om året utan snarare är en pågående kunskapsför djupning och ett gemensamt kapacitetsbyggande, bland annat genom öppna data från olika samhällsaktörer.

6. En kommitté för förslag och uppföljning

6.1 En Agenda 2030-kommitté t.o.m. 2030

Malmö stad välkomnar förslaget om att regeringen bör tillsätta en kommitté med uppdrag att till och med år 2030 kontinuerligt ta fram underlag till regeringen i form av uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder för att genomförandet av Agenda 2030 ska drivas framåt.

Malmö stad stödjer förslaget om att kommittén bör vara brett sammansatt av ledamöter som återspeglar breda samhällsperspektiv och ha ett barn- och ungdomsperspektiv samt vara tidsbegränsat med rotation. Malmö stad ser dessutom att kommunrepresentanter inkluderas i kommittén för att säkerställa det lokala perspektivet. Detta eftersom delegationen i sitt betänkande lyfter fram betydelsen av kommuner som en central aktör och att genomförandet av Agenda 2030 främst genomförs på lokal nivå.

Malmö stad vill även betona behovet av att det nationella uppföljningsarbetet genom kommittén bidrar till stöd och vägledning för kommuner vad gäller exempelvis att synliggöra utveckling för de mest utsatta grupperna i samhället. Det krävs nulägeskännedom, metoder och systematik för att säkerställa jämförbarhet och rättssäkerhet kring ojämlikhet. Det är av stor vikt att kommuner får vägledning för indelning av data och kunskapsunderlag som exempelvis kan fånga ojämlikhet i utfall för olika grupper.

Kommitténs uppgifter

Malmö stad tillstyrker förslaget med en kommitté som fram till år 2030 fortsätter det arbete som Agenda 2030-delegationen påbörjat om än med justerat uppdrag och nu fokus på uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder. Det är särskilt viktigt eftersom det idag inte finns någon statlig aktör med ett helhetsperspektiv.

Malmö stad föreslår även att kommittén initierar en bred expertgrupp med representanter från samhällsaktörer på lokal nivå. När det kommer till vem som är expert, hänvisar Malmö stad till Malmökommissionens slutsatser, att kunskap inte enbart är akademisk eller

verksamhetsmässig utan att även levd erfarenhet och upplevd kunskap behövs för att förstå och kunna lösa komplexa utmaningar.

Årlig rapport och eventuell fördjupad redovisning

Malmö stad är positiv till förslaget om en årlig rapport från kommittén till regeringen, och som är viktig inför framtagandet av budgetpropositionen och för att få en riktig verkan. Det är även ett bra förslag att kommittén får i uppdrag att inför HLPF (FN:s High Level Political Forum) lämna en fördjupad redovisning. Inför en sådan bör särskilda dialoger med kommuner och övriga aktörer inkluderas.

Kommitténs sammansättning och kapacitet

Malmö stad instämmer i att kommitténs uppdrag till år 2030 säkerställer en långsiktighet oavsett politisk sammansättning i regering och riksdag. I betänkandet föreslår delegationen omkring 10 ledamöter med ett förordnande på 4 år och Malmö stad vill understryka att det måste finnas en jämställd och jämlik representation. Malmö stad ser även att förslaget om kommitténs sammansättning utreds vidare i dialog med exempelvis SKL eftersom det endast är 11 år kvar fram till år 2030 och bästa möjliga förutsättningar för både kommitténs sammansättning och kapacitet måste ges.

7. Stärkta förutsättningar för staten

7.6 Hållbar utveckling i de offentliga utredningarnas arbete

Malmö stad är positiv till förslaget om att regeringen bör ge de offentliga utredningarna i uppgift att analysera konsekvenserna i förhållande till miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling genom att detta anges i 15 § kommittéförordningen. Det är viktigt att inkludera såväl barn-, jämlikhet och jämställdhetsperspektiven som att integrera de tre dimensionerna i alla verksamheter och offentliga utredningar. På samma sätt kan en kommun göra konsekvensanalyser i sina utredningar och ärenden.

8. Behovet av kunskap, forskning och innovation

8.1 Agenda 2030 i finansieringen av forskning och innovation

Malmö stad välkomnar förslaget om att regeringen inför kommande forskningsproposition bör prioritera utmaningsdriven forskning och innovation som bidrar till omställning för en hållbar utveckling och Agenda 2030 samt verka för att EU:s ramprogram för forskning och innovation ligger i linje med Agenda 2030. Detta är av relevans och vikt för kommuner eftersom kommuner är en del av både nationella satsningar och en aktör i olika EU-program.

8.2 Stärk kompetensen om hållbar utveckling hos dagens och morgondagens yrkesverksamma

Malmö stad tillstyrker behovet av att stärka kompetensen om hållbar utveckling hos dagens och morgondagens yrkesverksamma. Universitet och högskolor måste integrera frågor om hållbar utveckling och dess dimensioner och viktiga rättighetsperspektiv i olika kurser och program.

Malmö stad framhåller vikten av breda, inkluderande processer vad gäller kompetenshöjning samt vikten av utrymme för gemensamma processer tvärsöver sektorsgränser. Det behövs även utforskas vad som är kompetenser om hållbar utveckling för att kunna stärka dessa. Organisationer och samverkansprocesser behöver ta till sig ansvaret att bära både kunskap och kontinuerligt lärande eftersom enskilda individer är kunskapsbärare.

8.3 Stärk barns och ungas kunskap om Agenda 2030

Malmö stad välkomnar de två förslagen som delegationen vill att regeringen ger Skolverket och som syftar till att stärka barn och ungas kunskap om Agenda 2030. Dels i samråd med lämpliga aktörer ta fram ett förslag med innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling utifrån Agenda 2030 tillsammans med ett förslag på en samordningsfunktion för det fortsatta arbetet. Dels att i samverkan med Skolinspektionen följa upp hur utbildning i hållbar utveckling tillämpas i förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

Malmö stad ställer sig positiv till förslagen som kan ge kommuners skol- och utbildningsverksamheter stöd att initiera och implementera perspektivet för hållbar utveckling bland barn och unga. Förslaget kan förbättra kommunens och de pedagogiska verksamheternas förutsättningar och ge stöd till att arbeta med utveckling av verksamheten, men Skolverkets förslag till uppdrag måste genomföras i samverkan med kommuner för att få bäst genomslag. Detta måste också ske gällande förslaget om uppföljning, som kan ge goda möjligheter att följa utvecklingen i skolväsendet och bedöma om fler nationella åtgärder behöver genomföras.

9. Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå

9.1 Genomslaget för Agenda 2030 behöver stärkas i fler kommuner och landsting

Malmö stad ser positivt på beskrivningen om kommuner som centrala och viktiga aktörer för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Kommuners kärnuppdrag bidrar såväl direkt som indirekt till de Globala målen. Ett stort ansvar vilar på kommuner att ställa om och prioritera en hållbar utveckling.

I betänkandet nämns att kommuner behöver stärka sin strategiska kapacitet och kompetens genom exempelvis samordnings- och analysfunktioner för det övergripande arbetet med Agenda 2030, omvärldsbevakning och att arbeta med tvärdisciplinära områden. Det finns även en utmaning i att en del kommuner inte har Agenda 2030 och hållbar utveckling som en

politisk fråga. Malmö stad ser att förslaget i följande stycke om ett handslag mellan regering och SKL kan stödja kommuner i att nyttja och dela kompetenser och erfarenheter i genomförandet i Agenda 2030.

9.2 Ett handslag mellan regeringen och SKL

Malmö stad välkomnar förslaget om att regeringen bör ingå ett handslag med SKL med en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal och regional nivå.

SKL har i sin roll som medlemsorganisation för kommuner och landsting goda möjligheter att företräda och stödja lokala och regionala aktörer i arbetet med Agenda 2030. Malmö stad har efterfrågat en samordningsfunktion och stödstruktur hos SKL och ser att handslaget delvis kan fylla det behovet. Malmö stad ser dock att det bör tydliggöras vad ett sådant ”handslag” innebär.

Det är även viktigt för Malmö stad som redan samverkar med SKL och ingår i nätverk att eventuellt nya plattformar som skapas genom handslaget synkroniserar och samverkar med plattformar som idag redan finns för tvärsektorieella uppdrag, såsom exempelvis mänskliga rättigheter, jämlikhet, antidiskriminering, jämställdhet etc. För kommuner är det viktigt att handslaget blir ett behovsanpassat stöd för bl.a. styrning, ledning och integrering av agendan i ordinarie processer. Handslaget kan på samma sätt bidra till den efterfrågade samstämmigheten mellan staten, landsting och kommuner för att genomföra Agenda 2030.

Behov av kunskapsstöd

Malmö stad anser att det inom ramen för handslaget mellan SKL och regeringen tillsammans med kommuner ska tas fram relevanta former för kunskapsförmedling och kunskapsspridning som ger kommuner ett behovsanpassat stöd för genomförandet av Agenda 2030. Malmö stad instämmer i efterfrågan om kompetenshöjande insatser om Agenda 2030 för förtroendevalda och offentligt anställda, hur Agenda 2030 ska kommuniceras, vad den innebär för den egna verksamheten och hur den kan integreras i ordinarie styr- och ledningssystem för kommuner. Malmö stad ser även ett behov av att utveckla metoder för att integrera medborgardialoger, stöd för uppföljning och analys samt nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan kommuner.

9.3 En regional tillväxt som bidrar till hållbar utveckling

Malmö stad välkomnar förslaget i betänkandet om att regeringen i en proposition till riksdagen bör tydliggöra ansvaret för hållbar utveckling i det regionala tillväxtarbetet med ett tillägg om hållbar utveckling. Tillägget om hållbar utveckling för den regionala tillväxtpolitiken har stor betydelse för hur arbetet med de Globala målen genomförs, samtidigt som det kan skapa långsiktighet i arbetet med regionalt tillväxtarbete även efter år 2030.

9.4 Länsstyrelsernas roll och regional samverkan i arbetet med Agenda 2030

Malmö stad välkomnar förslaget om att regeringen bör ge länsstyrelserna i uppdrag att verka för att Agenda 2030 nås, samt sprida information om arbetet på lokal och regional nivå. Malmö stad ser att uppdraget även bör kopplas samman med förslaget om att arrangera regionala Agenda 2030-forum och handslaget med SKL, för att få synergieffekter och undvika parallella spår.

Malmö stad vill understryka att det kommer krävas tydlighet i uppdrag och mandat genom bl.a. regleringsbrev för vad som förväntas av länsstyrelserna och vilken roll som länsstyrelserna ska ta. Uppdraget bör utformas utefter lokala och regionala aktörers behov och efterfrågan på insatser, då kommuners behov och förutsättningar ser olika ut i landet. Detta eftersom länsstyrelserna under 2018 hade liknande uppdrag men som inte genomfördes i önskad utsträckning. För kommuner kan länsstyrelsen genom ett förnyat uppdrag vara en stödjande funktion och bidra till att Agenda 2030 får större genomslagskraft.

9.5 Hållbar upphandling i kommuner och landsting

Malmö stad tillstyrker vikten av hållbar upphandling för kommuner som ett betydelsefullt bidrag i genomförandet av Agenda 2030. Det är viktigt att hållbarhetskraven omfattar de tre dimensionerna och viktiga perspektiv. Även om det i betänkandet framkommer att Sveriges kommuner generellt sett efterfrågar mer stöd i att ställa hållbarhetskrav vid upphandling saknar Malmö stad förslag på konkreta åtgärder.

10. Forum för dialog

10.1 Nationellt Agenda 2030-forum

Malmö stad välkomnar förslaget att regeringen bör arrangera ett nationellt Agenda 2030-forum inför att Sverige lämnar en fördjupad rapportering om Sveriges genomförande av Agenda 2030 till FN:s högnivåmöte för hållbar utveckling, HLPF. I förslaget framkommer att forumet bör äga rum de år regeringen gör en rapportering till HLPF och regeringen har aviserat att nästa gång blir år 2021 eller 2022.

Malmö stad vill framföra att kommunen erbjuder sig att stå värd för det första nationella Agenda 2030-forumet i Malmö. Malmö har en lång tradition av att arbeta med hållbarhet och Malmö stad har tagit ett kommunalt ledarskap i arbetet med Agenda 2030 för en hållbar utveckling. Malmö stad var den första kommun i Sverige som antog Agenda 2030 för en hållbar utveckling genom att skriva under *A Declaration of Cities' Commitment to the 2030 Sustainable Development Agenda* i september 2015. Det nationella forumet kan med fördel arrangeras i staden tillsammans med initiativ M21 under 2021 (se kapitel 4).

Forumets form

Malmö stad anser att ett nationellt Agenda 2030-forum är ett bra förslag som fyller flera funktioner. Det kan ge kommuner möjlighet till ytterligare dialog, ge regeringen bredare inspel på det svenska genomförandet från lokal nivå, lärande exempel kan lyftas fram om en bredd av lokala aktörer engageras, involveras och representeras. Malmö stad föreslår dock att

regeringen eller relevant myndighet utreder möjligheten om ett nationellt Agenda 2030-forum som arrangeras *varje* år och inte enbart de år när Sverige rapporterar till HLPF. Innehåll och omfattning för forumet kan variera beroende på år, fokus och behov, vilket är helt i linje med att ”Sverige ska gå i bräsch för Agenda 2030”. Det finns en risk att ett Agenda 2030-forum som inte arrangeras varje år blir ett vanligt diskussionsforum med fokus enbart på rapportering till HLPF. Nuvarande förslag innebär att första tillfället för ett Agenda 2030-forum blir år 2021 eller 2022 och det är oklart när nästkommande forum arrangeras eftersom det blir beroende av nästa regerings prioriteringar. Det innebär att ett nationellt Agenda 2030-forum riskerar att endast äga rum två eller tre gånger innan agendan ska vara uppfylld år 2030.

10.2 Regionala Agenda 2030-forum

Malmö stad välkomnar förslaget att regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå. Malmö stad vill betona vikten av att forumen genomförs i samverkan med kommuner, inte minst för att syftet med forumen är att stimulera dialog och partnerskap, ge regeringen underlag och skapa en god bild av genomförandet.

Forumens form

Malmö stad anser att regionala Agenda 2030-forum är ett bra förslag men vill samtidigt understryka att innehåll, omfattning och hur frekvent forumen ska hållas bör anpassas regionalt och i samverkan med kommuner och andra aktörer för att ge bästa förutsättningar och genomslagskraft. Malmö stad är tveksam till förslaget att länsstyrelserna ska arrangera ett första forum mellan perioden 2020–2023. Malmö stad ser gärna att länsstyrelserna i största möjliga mån bör arrangera ett regionalt forum redan mellan 2020 och 2021, eftersom hela Agenda 2030 ska vara uppfylld år 2030. Det är viktigt för att kunna vara inspel till Sveriges nästa HLPF rapportering och på så sätt säkerställa regionala och kommunala perspektiv.

13. Civila samhällets roll i genomförandet

13.3 Bidragsgivning som en del av genomförandet

Malmö stad tillstyrker att bidrag från kommuner till civila samhällets aktörer är viktiga medel för genomförande av Agenda 2030. Eventuellt förändrade regler vid bidragsgivning kan säkerställa långsiktighet och hållbar verksamhet. Samtidigt bidrar ett starkt civilsamhälle i sig till Agenda 2030. Att ställa ytterligare krav på att föreningarnas innehåll ska bidra till agendan riskerar höja trösklar och därmed försvaga förutsättningarna för ett starkt föreningsliv.

13.5 Civila samhället som genomförare av centrala samhällsfunktioner

Malmö stad vill betona vikten av samverkan mellan civila samhället och kommuner eftersom det i betänkandet inte finns något förslag på åtgärd. Det är av särskild vikt att främja partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga. Ett exempel är Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP), men IOP är komplext och kan i vissa fall vara svåränvänd för kommuners förvaltningar. Malmö stad vill därför framföra att IOP kan behöva utvecklas och

ses över, inte minst på områden där det finns en privat marknad, samtidigt som det arbetas fram andra förslag för att främja partnerskap mellan civila samhället och kommuner.

14. Den värld agendan verkar i och Sveriges aktiva bidrag

14.2 Sverige ska aktivt bidra till agendans genomförande globalt

Malmö stad vill understryka att Sveriges ledarskap inom Agenda 2030 även bör gälla för den lokala nivån. Att Sverige fortsatt ska vara drivande inom EU och internationellt för ett ambitiöst genomförande av Agenda 2030 på global nivå är viktigt. Det innebär att funktionella plattformar, dialoger, utbyten och samarbeten för att dra lärdomar av andra länder och aktörers erfarenheter och lösningar även gäller för kommuner och lokala aktörer. Malmö stad ser att Sverige i det fortsatta arbetet med Agenda 2030 även inkluderar perspektivet om att Sverige ska vara drivande för arbetet med en global *och* lokal hållbar utveckling.

15. Att kommunicera Agenda 2030

15.1 Att kommunicera och tillgängliggöra information om genomförandet av Agenda 2030

Malmö stad vill betona att det finns ett stort värde i att även kommuner kommunicerar verksamheter kopplat till Agenda 2030, ett utvecklingsarbete som kan ingå i handslaget med SKL. I betänkandet framförs att regeringen och de statliga myndigheterna har en särskilt viktig roll när det gäller att kommunicera hur Agenda 2030 integreras i verksamheten och på vilket sätt deras verksamheter bidrar till att nå Globala målen. Det kan exempelvis ske genom att tydliggöra hur mål, policys, programverksamhet och överenskommelser hänger ihop och bidrar till genomförandet av agendan på alla nivåer.

Offentliga aktörers behov av information och kommunikation

Malmö stad vill understryka att stödinsatser för information och kommunikation bör ingå i det föreslagna handslaget mellan regeringen och SKL. Det saknas även konkreta förslag på hur kunskapsunderskott bland prioriterade målgrupper som förtroendevalda och offentligt anställda ska adresseras. Detta eftersom det i betänkandet beskrivs att det finns en efterfrågan på kommunikativa insatser för offentliga aktörer om agendans innebörd.

15.2 Kommunikation till grund för folkbildning om Agenda 2030

Malmö stad vill understryka vikten av att nå breda samhällsgrupper där folkbildande insatser även bör komma från aktörer som kommunerna, vilket inte finns med i betänkandet. En kommun har goda möjligheter att ta en folkbildande roll utefter egna förutsättningar, samt har eller kan ha goda och frekventa dialoger med sina medborgare. Inom kommunikation och folkbildning ser Malmö stad att förståelsen på ett personligt plan för hållbar utveckling är viktig, förutom generell kunskap om agendan. Malmö stad saknar även den folkbildningskampanj och specifika folkbildningsinsatser som delegationen tidigare förslagit.

15.3 Fördjupad analys om digital plattform

Malmö stad ser att det från kommunens sida finns ett behov av och efterfrågan på en digital plattform eller portal, där även data och statistik tillgängliggörs och där aktörer kan följa utvecklingen och möjliggöra ansvarsutkrävande. Idag saknas en gemensam digital plattform som samlar kvalitetsgranskad information för olika samhällsaktörer i Sverige. Olika lösningar har tagits fram i flera andra länder. Malmö stad ser därför att regeringen bör ge relevant myndighet i uppdrag att analysera möjligheten för framtagande av en digital plattform med öppna data.

Avslutningsvis

Omställning till hållbar utveckling på nationell och lokal nivå kräver förändrade och ibland nya förhållningssätt. Offentlig sektors agerande är avgörande för att utveckla strukturer, processer och kulturer, som främjar samarbete och partnerskap med andra samhällsaktörer. Andra viktiga faktorer för att lyckas nå målen i Agenda 2030 är ökad kunskap för medvetna beslut och en proaktiv kommunikation kring *varför* Sverige som nation arbetar aktivt med omställning för hållbar utveckling.

Malmö stad vill avslutningsvis återigen instämma i Agenda 2030-delegationens konstaterande: ”Det snabbaste och mest effektiva sättet att genomföra Agenda 2030 och nå den omställning som krävs är att använda kraften i ordinarie processer. Agenda 2030 och hållbar utveckling måste integreras i den dagliga verksamheten och kan inte vara ett projekt vid sidan av.” Därför agerar Malmö stad lokalt och bidrar globalt genom att integrera Agenda 2030 i kommunfullmäktiges budgetmål inför 2020.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....